

[Erling Olsen.]

Det indeholder 4 væsentlige nydannelser. Den første er en administrativ omlægning af det centrale statistiske arbejde. Herved lovfæster man dels den uafhængighed, som det statistiske departement i praksis har haft i sit videnskabelige arbejde, og det kan kun vække glæde, dels laver man en helt ny styreform for det, der nu skal hedde Danmarks Statistik. Det er et resultat af administrationsudvalgets arbejde, men jeg savner både i bemærkningerne til lovforslaget og i ministerens fremsættelse en nærmere begrundelse for, hvorfor specielt den valgte administrative form, som i øvrigt ser rimelig ud, er hensigtsmæssig; men det er vel noget, der egner sig til drøftelse i et udvalg.

Det andet væsentlige træk i lovforslaget er den rationalisering, som gennemføres inden for statistikproduktionen. Ved at centralisere arbejdet og ved at koordinere det sikrer man, dels at man får en bedre udnyttelse af den statistik, der foreligger, dels at man kommer til at besvare borgerne mindre med spørgsmål, som kan besvares på grundlag af det materiale, der allerede er indsamlet. Hovedideen i denne del af lovforslaget er god; detaljerne må vi se på i udvalget.

Den tredje nydannelse er en udvidet betjening af erhvervslivet. Det er hensigten at stille departementets fagligt meget højt kvalificerede medarbejderstab samt en meget væsentlig del af departementets talmateriale til rådighed for folk og virksomheder, som måtte have behov derfor. Også denne idé er rigtig.

Det fjerde nye træk i dette lovforslag er en udvidelse af hjemmelen til at indkræve oplysninger. Her tænker jeg navnlig på lovforslagets § 12, som omhandler de oplysninger, der er nødvendige, hvis vi skal kunne føre en indkomstpøolitik her i landet. Vi mangler jo en virkelig god indkomststatistik; det er noget, det økonomiske råd har fremhævet flere gange, og noget, som der synes at være almindelig enighed om i pressen.

Nu er indkomstpøolitik mange forskellige ting; der findes mange forskellige typer indkomstpøolitik. Den enkleste type er den, hvor interessegrupperne efter at have fået

en nøje og grundig orientering om samfundets økonomi tilrettelægger deres indkomstkrav på en sådan måde, at de tager samfundsøkonomiske hensyn. Så findes der en række andre typer, noget, man kunne kalde mellemformer, og disse mellemformer rummer aftaler om, at visse organisationer holder igen på visse krav mod at få myndelser, f. eks. i form af, at andre organisationer holder igen på andre krav. Alle disse aftaler og alle disse ordninger spænder fra noget meget løst, hvor man blot indtager enkelte ting, til noget meget indgående, og her kommer man så ind i den sidste type indkomstpøolitik, som er politisk fastsættelse af indkomsterne, d. v. s. politisk fastsættelse af priser, lønninger og avancer.

Vi har altså tre hovedkategorier af indkomstpøolitik, den meget løse, hvor organisationerne blot tager samfundsøkonomiske hensyn, den meget faste, hvor der sker en direkte politisk fastsættelse af indkomsterne, og så har vi alle mellemformerne, som vi placerer i den anden kategori. Fælles for disse tre kategorier er, at man ikke kan foretage sig noget fornuftigt, uden at man har et godt statistisk grundlag at tage sit udgangspunkt i. Altså fælles for alle typer indkomstpøolitik er, at man skal have en indkomststatistik som den, der sigtes imod med bestemmelserne i § 12; men forskellig for de tre typer indkomstpøolitik er den enighed, den tilslutning, der kan skaffes til dem. Den første, den løse form, dette, at man bare tager samfundsøkonomiske hensyn, ja, den er vi praktisk taget alle sammen enige om at man skal have. Den sidste type, altså politisk fastsættelse af indkomster, er vi også næsten alle enige om at vi ikke skal have, og for hele mellemområdet er der meget kraftig uenighed om, hvad man skal.

Se, nu bevirker den omstændighed, at der er uenighed om, hvilken type indkomstpøolitik vi skal have, at visse blade har taget afstand fra § 12. Altså af skræk for at få en indkomstpøolitik, man ikke bryder sig om, søger man at hindre, at vi får skabt grundlaget for en indkomstpøolitik gennem denne lov. Jeg tror, det er meget vigtigt, at vi får vedtaget dette lovforslag, fordi uenigheden om, hvilken type indkomstpøolitik vi skal have, ikke må forhindre os i at tilvejebringe grundlaget for den type indkomstpøolitik, vi alle er enige om vi skal have.